

Inkomen 3

1. Leg uit waarom bij het kiezen van een studie er ook sprake is van intertemporele ruil (ruilen over de tijd).

Als iemand besluit een studie te gaan volgen zal er gedurende langere tijd geen inkomen zijn. Cijfers tonen echter aan dat dit uitgestelde inkomen later dubbel en dwars wordt terugverdiend. Niet alleen zal het inkomen gedurende het werkzame leven hoger zijn ook zal daardoor het pensioen dat genoten wordt na het 65^e levensjaar hoger zijn.

2. Stel dat iemands loon stijgt met 10% nominaal. Maar stel dat er tegelijkertijd een inflatie was van 6%. Met hoeveel procent is zijn reële inkomen dan gestegen?

Onder reëel inkomen verstaan we de koopkracht van het inkomen. Als alles duurder wordt kun je minder voor je geld kopen. In dit geval steeg het inkomen meer dan de prijzen. De koopkracht is dus gestegen. Maar niet met 4% zoals vaak wordt gedacht. Met hoeveel dan wel? Gebruik de volgende formule:

$$\frac{\text{Nominaal loon}}{\text{Prijzen}} = \text{reëel loon}$$

Werk met groeifactoren:

$$\frac{1,10}{1,06} = 1,038$$

Het reëel loon is dus gestegen met 3,8%. Dit betekent dat de betreffende persoon 3,8% meer goederen kan kopen dan voorheen.

3. Iemands inkomen is gestegen van € 1500 per maand naar € 1600 per maand. Als gevolg van deze stijging is hij van een bepaald goed 5% meer gaan kopen. Bereken de inkomenselasticiteit van dat goed.

Reken uit met hoeveel procent het inkomen is gestegen:

$$\frac{1600-1500}{1500} \times 100\% = 6,7\%$$

Bereken de verhouding tussen de procentuele stijging van het goed en de procentuele stijging van het inkomen:

$$\frac{5}{6,7} = 0,75$$

Let op: bij elasticiteit werk je niet met groeifactoren!

4. Welke goederen hebben een inkomenselasticiteit kleiner dan 1?

Noodzakelijke goederen hebben een inkomenselasticiteit kleiner dan 1. Als je inkomen stijgt ga je van die goederen dus wellicht iets meer kopen maar procentueel minder dan je inkomen is gestegen. Luxe goederen hebben een inkomenselasticiteit groter dan 1.

5. Zijn er ook goederen met een negatieve inkomenselasticiteit?

Die zijn er zeker. Het zijn zogenaamde inferieure goederen. Dit zijn goederen waarvan je minder gaat kopen als je inkomen toeneemt. Je gaat er minder van kopen omdat je, nu je rijker bent, dit soort minderwaardige goederen niet meer wilt hebben. Voorbeeld: reizen met de tram (voor sommige mensen).

6. Wat is het verschil tussen een eenmanszaak en een vennootschap onder firma?

Een eenmanszaak heeft één eigenaar. Bij een vennootschap onder firma zijn er meerdere eigenaren. Een éénmanszaak is niet hetzelfde als een zzp-er. Bij deze laatste vorm is er weliswaar maar één eigenaar maar een tweede kenmerk is dat er geen personeel is. Bij een eenmanszaak is er vaak wel personeel.

7. Wat wordt bedoeld met hoofdelijke aansprakelijkheid bij de vennootschap onder firma?

Een schuldeiser kan iedere eigenaar van de vennootschap volledig aansprakelijk stellen. Dit betekent dat een schuldeiser in de praktijk de rijkste vennoot aansprakelijk zal stellen. De vennoten moeten dan maar onderling uitmaken wie welk deel betaalt.

8. Wat is het verschil tussen enerzijds een NV en een BV en anderzijds een eenmanszaak en een vennootschap onder firma?

Dat heeft te maken met de aansprakelijkheid. De NV en de BV zijn zogenaamde rechtspersonen. Niet de eigenaren zijn aansprakelijk maar de NV en de BV zelf. De eigenaren zijn daarom slechts aansprakelijk voor het geld dat ze in het bedrijf hebben gestoken (door het kopen van aandelen). Hun privé-vermogen is gescheiden van het bedrijf. Dat is niet het geval bij de eenmanszaak en de vennootschap onder firma. Daar zijn de eigenaren met hun gehele vermogen aansprakelijk.

9. Waarom begint dan niet iedereen een NV of een BV?

Ten eerste is het belastingtechnisch niet verstandig als het bedrijf klein is. Ook moeten er jaarstukken gepubliceerd worden. Maar ook kan het moeilijk worden om een banklening te verkrijgen. Immers als je vermogen dat niet in het bedrijf zit kan niet als zekerheid dienen voor de lening.

10. Dus als een NV of BV failliet gaat ontspringen de eigenaren de dans?

In zekere zin wel. De NV of BV gaat failliet niet de eigenaren. Maar de eigenaren zijn natuurlijk wel al het geld kwijt dat ze in het bedrijf hadden gestoken.

11. Hoe wordt een Lorenz-curve van de inkomensverdeling gemaakt?

Je kunt een Lorenz-curve maken van de verdeling van bijvoorbeeld de inkomens van een groep mensen. Begin met de groep van arm naar rijk in te delen. Maak dan van die groep gelijke groepje van bijvoorbeeld 10% van het aantal. Begin dan met de armste 10%. Kijk wat hun gezamenlijk inkomen is en kijk hoeveel procent dat is van het totale inkomen dat is verdiend. Zet dit percentage op de verticale as. Kijk nu bij de tweede 10%. Doe hetzelfde. Tel

het percentage dat je hebt gevonden op bij het percentage van de eerste groep. Je hebt nu het percentage van het totale inkomen dat de armste twintig procent verdient. Zet dit op de verticale as. Ga op deze manier door tot je bij 100% bent. Deze hele groep verdient uiteraard 100% van het totale inkomen. Dit is je laatste punt.

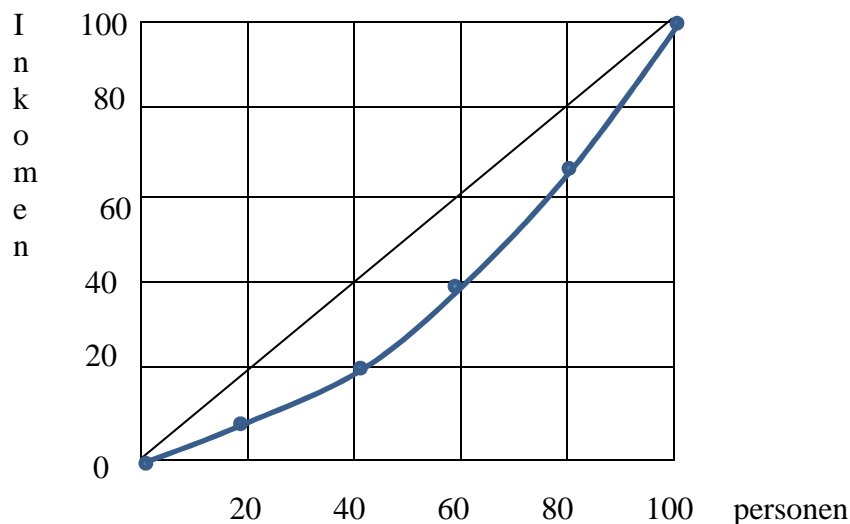
12. Stel dat het volgende is gegeven:

- Armste 20% verdient 5% van het totale inkomen
 - Volgende 20% verdient 15% van het totale inkomen
 - Volgende 20% verdient 20% van het totale inkomen
 - Volgende 20% verdient 25% van het totale inkomen
 - Laatste 20% verdient de rest
- Geef de coördinaten van de Lorenz-curve.

De coördinaten zijn:

(20, 5), (40, 20), (60, 40), (80, 65), (100, 100)

13. Teken de Lorenz-curve

14. Waarom loopt de Lorenz-curve dichterbij de diagonaal als we kijken naar de secundaire inkomens en we een progressief belastingstelsel hebben?

Secundaire inkomens zijn primaire inkomens min de belasting plus uitkeringen. Als we een progressief belastingstelsel hebben betalen de arme groepen procentueel minder belasting dan de rijke groepen. De arme groepen gaan daarom een groter percentage van het inkomen verdienen en de rijke een kleiner deel.

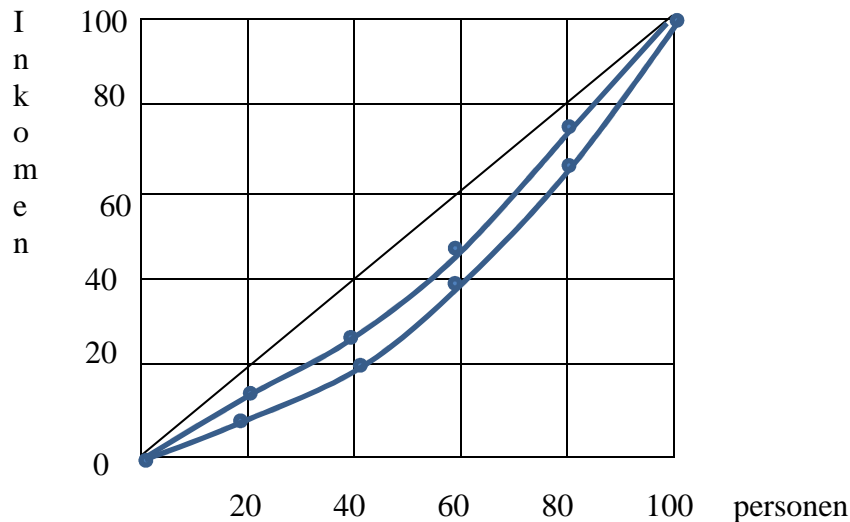
15. Stel dat de secundaire verdeling er als volgt uitziet:

- Armste 20% verdient 7% van het totale secundaire inkomen
 - Volgende 20% verdient 18% van het totale secundaire inkomen
 - Volgende 20% verdient 22% van het totale secundaire inkomen
 - Volgende 20% verdient 23% van het totale secundaire inkomen
 - Laatste 20% verdient de rest
- Geef de coördinaten van de Lorenz-curve

De coördinaten zijn nu:

(20, 7), (40, 25), (60, 47), (80, 70), (100, 100)

16. Teken de Lorenzcurve van de secundaire inkomens samen met die van de primaire inkomens

De Lorenz-curve voor de secundaire inkomens loopt dichterbij de diagonaal. Deze inkomens zijn dus gelijk verdeeld.

17. Hoe zou de Lorenz-curve lopen als iedereen precies hetzelfde inkomen verdiende?

De Lorenz-curve zou dan samenvallen met de diagonaal. De coördinaten waren dan immers: (20, 20), (40, 40), (60, 60), (80, 80), (100, 100)

18. Hoe loopt in Nederland de Lorenz-curve van de tertiaire inkomensverdeling.

De tertiaire inkomensverdeling is in Nederland in ieder geval gelijkere dan de primaire. Maar of hij ook gelijk is dan de secundaire is niet duidelijk. Bij de tertiaire inkomens wordt ook gekeken naar de belasting en subsidie op goederen die aangekocht worden. Maar om te weten of hij de inkomens gelijkere maakt moeten we dus iets weten over het aankoopgedrag van rijke en arme mensen.

Als de arme groepen meer goederen kopen die gesubsidieerd worden maakt dat de verdeling gelijkere. Arme mensen maken bijvoorbeeld meer gebruik van het openbaar vervoer. Maar rijkere mensen maken wellicht meer gebruik van het onderwijs (??) en van cultuur (?). Rijkere mensen kopen meer luxe artikelen en die worden zwaarder belast. Dus dat zou de verdeling gelijkere maken.

19. Wat wordt bedoeld met de opmerking dat de lonen in Nederland star naar beneden zijn?

In Nederland hebben de vakbonden een zekere macht. Zij zullen het niet toestaan dat in een cao onderhandeling besloten wordt de lonen te laten dalen. Ook al leidt dit tot werkloosheid een loondaling is voor vakbonden over het algemeen onbespreekbaar.

20. Leg uit hoe de lonen uiteindelijk toch zullen dalen, ook al houden vakbonden loondalingen tegen.

Als de lonen eigenlijk hadden moeten dalen om de werkgevers zover te krijgen dat ze mensen in dienst houden, maar de lonen door de vakbonden in de onderhandelingen op een te hoog niveau worden gehouden, stijgen de kosten voor de werkgever. De kostprijs van de producten zal daardoor toenemen en dit zal worden doorberekend in de prijs van het product. Inflatie zal daarom het gevolg zijn van deze te hoge lonen. Het reële loon daalt door deze actie. Dus hoewel het nominale loon door de vakbonden op peil is gehouden is het reële loon gedaald.